अथार्थस्यधर्ममूलत्वमेवप्रतिपादयति ॥ अर्थेभ्यइति ॥ ततस्ततःसंवृत्तेभ्योनानादेशादाहृतेभ्योऽतएव प्रवृत्तेभ्योर्थेभ्यःसर्वाःक्रियाः योगप्रधानाभोगप्रधानाश्चप्रवर्तंते ॥ निष्कामतयाकृतायोगप्रधानाभवंति ॥ सकामतयाकृताभोगप्रधानाइत्यर्थः ॥ ३२ ॥ अर्थाभावेक्रियाव्यतिरेकमप्याहार्थेनहीति ॥ ३३ ॥ नकेवलमर्थपरित्यागेधर्मासंभवः किंतुदोषप्राप्तिरपीत्याह ॥ सोयमिति ॥ यःपुमान्प्राप्तमर्थंपरित्यज्य सुखकामोभवति सोयंभ्रष्टार्थः सुखैधितः अभिवृद्धसुखाभिलाषोभूत्वा पापमन्यायेनार्थार्जनंकर्तुमाचरते आरभते ततोदोषस्ताडनबंधनादिरूपःप्रवर्तते ॥ ३४ ॥ अथार्थःसर्वमूलमितिस्तौति ॥ यस्येति ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ एतेदोषामित्राद्यभावरूपाः प्रव्याहृताः स्पष्टमु

अर्थेभ्योथप्रवृद्धेभ्यःसंवृत्तेभ्यस्ततस्ततः ॥ क्रियाःसर्वाःप्रवर्तंतेपर्वतेभ्यइवापगाः ॥ ३२ ॥ अर्थेनहिविमुक्तस्यपुरुषस्याल्पचेतसः ॥ विच्छिद्यंतेक्रियाःसर्वाग्रीष्मेकुसरितोयथा ॥ ३३ ॥ सोयमर्थंपरित्यज्यसुखकामसुखैधितः ॥ पापमाचरतेकर्तुंतदादोषःप्रवर्तते ॥ ३४ ॥ यस्यार्थास्तस्यमित्राणियस्यार्थास्तस्यबांधवाः ॥ यस्यार्थाःसपुमान्लोकेयस्यार्थाःसचपंडितः ॥ ३५ ॥ यस्यार्थाःसचविक्रांतोयस्यार्थाःसचबुद्धिमान् ॥ यस्यार्थाःसमहाबाहुर्यस्यार्थाःसगुणाधिकः ॥ ३६ ॥ अर्थस्यैतेपरित्यागेदोषाःप्रव्याहृतामया ॥ राज्यमुत्सृजताधीरयेनबुद्धिस्त्वयाकृता ॥ ३७ ॥ यस्यार्थाधर्मकामार्थास्तस्यसर्वंप्रदक्षिणं ॥ अधनेनार्थकामेननार्थःशक्यंविचिन्वता ॥ ३८ ॥ हर्षःकामश्चदर्पश्चधर्मःक्रोधःशमोदमः ॥ अर्थादेतानिसर्वाणिप्रवर्तंतेनराधिप ॥ ३९ ॥

क्ताः तत्रराज्यमुत्सृजतात्वया येनगुणेन बुद्धिरर्थपरित्यागविषयाकृता तंनजानेइतिशेषः ॥ ३७ ॥ पुनरर्थमेवस्तौतियस्येति ॥ यस्यार्थाःसंति तस्यधर्मकामरूपाः अर्थाः प्रयोजनानि भवंति ॥ तस्यसर्वंप्रदक्षिणमनुकूलं अधनेनपुरुषेणार्थंविचिन्वतापि अर्थकामेन विनापौरुषमर्थोनशक्यं प्राप्तुमितिशेषः ॥ ३८ ॥ अर्थवशादेवराज्ञिसर्वेगुणाइत्याह ॥ हर्षइत्यादि ॥ यानिहर्षादीनिसंति एतानि नराधिपेअर्थादर्थसंपत्तेरेवप्रवर्तंते अमोघानिभवंतीतिभावः ॥ यस्यहर्षोराज्ञः सकृतार्थोभवति ॥ यस्मिन्क्रोधःसनश्यतीत्यादि ॥ ३९ ॥